Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk
Postbus 4
4760 AA Zevenbergen
CC: Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant

NCTV
Programma Dreigingen en Capaciteiten

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Kenmerk
2011-2000394043

Datum 16 september 2011
Betreft A Maatregelen nav de brand bij Chemie-Pack, Moerdijk

Op 5 januari 2011 heeft een zeer grote brand gewoed bij het bedrijf Chemie-Pack in de gemeente Moerdijk. De brand ontwikkelde zich in hoog tempo en verwoestte uiteindelijk vrijwel het gehele bedrijf en twee bedrijfshallen van een naburig bedrijf. Als gevolg van de brand ontstond een rookwolk die over een deel van Nederland trok. Dit had een grote maatschappelijke onrust tot gevolg.

Zowel tijdens de directe bestrijding van de ramp als tijdens de herstel- en nazorgfase is een groot aantal overheidspartijen op lokaal en nationaal niveau betrokken geweest. Al deze partijen hebben hun verantwoordelijkheid genomen en hebben zo verdere maatschappelijke consequenties voorkomen. Zij hebben in sommige gevallen aanzienlijke kosten gemaakt. Voor de lokale overheden heeft dit geleid tot een kostentotaal dat op dit moment geschat wordt op € 71,46 miljoen.
Met betrekking tot de kosten die zijn en worden gemaakt door de gemeente Moerdijk, het waterschap Brabantse Delta en de provincie Noord-Brabant heb ik gedurende de afgelopen maanden met u gesproken over de consequenties als deze overheden hun kosten volledig zelf moeten dragen. Ik heb deze gesprekken gevoerd vanuit mijn coördinerende verantwoordelijkheid voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. De gesprekken en de daaruit voortgekomen handreikingen hebben inhoudelijk ook betrekking op de terreinen van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Infrastructuur en Milieu.
Met deze brief informeer ik u, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, over de uitkomst van de gesprekken en over de handreikingen die de rijksoverheid in dit bijzondere geval bereid is te doen.

Voorop staat dat Chemie-Pack moet worden beschouwd als de verantwoordelijke partij voor de brand. En dat zij daarmee ook gehouden is de kosten die uit de ramp zijn voortgekomen te vergoeden.
Het kabinet vindt het belangrijk om burgers en bedrijven aan te spreken op hun rechten maar ook op hun plichten. Dat betekent dat de kosten van deze ramp zo

veel mogelijk op de verantwoordelijke, en inmiddels in faillissement verkerende, partij Chemie-Pack worden verhaald. Er mag geen cultuur ontstaan waarin er automatisch naar de overheid wordt gekeken om dit soort opruimkosten te dekken. Om deze tendens te voorkomen heb ik aan de gemeente Moerdijk, de provincie Noord-Brabant en het Waterschap Brabantse Delta hulp aangeboden in de vorm van financiering van ondersteuning door het kantoor van de landsadvocaat, Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn bij hun verhaal op Chemie-Pack bij hun verhaal op Chemie-Pack. Er is afgesproken dat de gemeente, de provincie en het waterschap hierin samen optrekken.

Kosten

De kosten die het waterschap Brabantse Delta heeft gemaakt, zijn voor een groot deel gericht op het opruimen, opslaan en verwerken van verontreinigd oppervlaktewater. Door het adequaat optreden van het waterschap is verdere vervuiling van (rijks)oppervlaktewater en grondwater voorkomen. De totale kosten voor het waterschap bedragen circa € 13,50 miljoen.
De kosten die de gemeente Moerdijk heeft gemaakt, zijn voor een groot deel gericht op het bovengronds opruimen van bluswater en slurrie. De totale kosten voor de gemeente bedragen circa € 12,45 miljoen.
Het waterschap en de gemeente kunnen een deel van de kosten opvangen binnen hun calamiteiten- of algemene reserve. Om de kosten geheel te dekken zouden zij aanzienlijke tariefsstijgingen in bijvoorbeeld waterschapsheffing en onroerendezaakbelasting (OZB) moeten doorvoeren.
De provincie Noord-Brabant zal in de komende maanden de kosten voor bodemsanering dragen. Deze kosten worden nu geschat op circa € 38,22 miljoen.
Ook de veiligheidsregio's Zuid-Holland Zuid en Midden- en West-Brabant, het Havenschap Moerdijk, de politie Midden en West Brabant en Rijkswaterstaat hebben aanzienlijke kosten gemaakt, samen oplopend tot circa € 7,29 miljoen. Deze kosten kunnen echter worden gedekt binnen hun reguliere begroting of calamiteitenreserves.

Maatregelen

Samen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heb ik gekeken naar de relevante wet- en regelgeving en gezocht naar mogelijkheden om binnen die bestaande regelgeving een aantal handreikingen te doen. Hieruit zijn de volgende maatregelen voortgekomen.

Op grond van artikel 55 Wet Veiligheidsregio's ontvangt de gemeente Moerdijk een bijdrage aan de directe bestrijdingskosten van de ramp danwel ontvangen de Veiligheidsregio's Midden- en West-Brabant en Zuid-Holland Zuid een bijdrage aan de bijstandskosten van de ramp.
Daarnaast wil ik, vanwege de beperkte dekkingskracht van een relatief kleine gemeente als Moerdijk, en gegeven de grote financiële opgave waarvoor zij zich naar aanleiding van de brand bij Chemie-Pack gesteld ziet, de gemeente een eenmalige financiële bijdrage verstrekken. De minister van Binnenlandse Zaken en

Koninkrijksrelaties en ik hebben – als gezamenlijke opgave – afgesproken om in dit uitzonderlijke geval in totaal € 3,5 miljoen aan de gemeente ter beschikking te stellen.
De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft aangegeven om in dit uitzonderlijke geval eenmalig € 5,25 miljoen te zullen bijdragen aan de kosten van het waterschap Brabantse Delta. In de verdere uitwerking van de hieronder genoemde procesafspraak tussen de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu en de provincie Noord-Brabant zullen door de provincie de mogelijkheden worden verkend om, in aanvulling op de rijksbijdrage, het waterschap financieel tegemoet te komen in de gemaakte kosten.
Met betrekking tot de nog vast te stellen en uit te voeren bodemsanering heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de volgende procesafspraak gemaakt. Het ministerie is bereid, in overleg met de provincie Noord-Brabant en de gemeente Moerdijk, de mogelijkheid te bieden om binnen de bestaande budgetten dekking te vinden voor een deel van de kosten van bodemsanering. Indien op grond van de feiten blijkt dat hier sprake is van een spoedlocatie kan overeenkomstig de daarover gemaakte bestuurlijke afspraken gehandeld worden.

Wij zijn ten slotte overeengekomen dat de bijdragen van het Rijk zijn bedoeld om de betrokken overheden in eerste aanleg bij te springen. Dit laat onverlet dat de uiteindelijke uitkomst van het kostenverhaal bij Chemie Pack, en de hoogte van een eventueel daaruit volgende vergoeding, alsnog kan betekenen dat de bijdrage geheel of gedeeltelijk moet worden terugbetaald.

Deze ramp laat zien dat risico's, ook in een veilig land als Nederland, nooit zijn uit te sluiten. Het is daarom van groot belang om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op dit soort incidenten.
Ik wil nogmaals mijn waardering uitspreken voor de inzet van alle betrokkenen zowel tijdens de directe bestrijding van de ramp als tijdens de herstel- en nazorgfase.

Hoogachtend,
De Minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten